

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

วิจัยเรื่อง “องค์ประกอบองค์การแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดยะลา” เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Exploratory Research) เพื่อศึกษาองค์ประกอบขององค์ประกอบองค์การแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดยะลาซึ่งในบทนี้จะได้กล่าวถึงสาระสำคัญที่เกี่ยวกับวิธีการดำเนินการศึกษาค้นคว้าคือ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง แบบแผนการวิจัย เครื่องมือในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้มีประชากรและกลุ่มตัวอย่างดังนี้

ประชากร ผู้วิจัยกำหนดหน่วยศึกษาเป็น โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่เปิดสอนศาสนาควบคู่วิชาสามัญ ในจังหวัดยะลาปีการศึกษา 2558 โดยมีโรงเรียนทั้งหมด 41 โรงเรียน

กลุ่มตัวอย่าง คือ บุคลากรโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่เปิดสอนวิชาศาสนาควบคู่วิชาสามัญในจังหวัดยะลา โดยผู้วิจัยได้คัดเลือกบุคลากรในเป็นผู้ให้ข้อมูลเพื่อตอบแบบสอบถามในการวิจัยครั้งนี้ ซึ่งประกอบด้วย ผู้บริหาร หัวหน้าฝ่ายและครูผู้สอน รวมทั้งหมด 650 คน แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ

กลุ่มตัวอย่างที่ 1 จำนวน 260 คน เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ โดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในขั้นตอนนี้จะเก็บข้อมูลจาก ผู้บริหาร โรงเรียน หัวหน้าฝ่ายและครูผู้สอน

กลุ่มตัวอย่างที่ 2 จำนวน 390 คน เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาระดับและเปรียบเทียบระดับองค์การแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม โดยใช้สุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน ประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าฝ่ายและครูผู้สอน โดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

ขั้นที่ 1 กำหนดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหาร หัวหน้าฝ่ายและครูผู้สอน เป็นไปตามกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสมกับการวิจัยที่วิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งคำนวณตามคำแนะนำของ Hair และคณะ(2006 : 112-113) โดยในการทดสอบครั้งนี้ได้ใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 390 คน ผู้วิจัยได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างด้วยอัตราส่วน 1 : 10

ขั้นที่ 2 แบ่งขนาดของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดยะลาออกเป็น 3 ขนาด ได้แก่ โรงเรียนขนาดใหญ่ โรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดเล็ก โดยใช้หลักเกณฑ์ของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (2550) ดังนี้

โรงเรียนขนาดเล็ก หมายถึง จำนวนนักเรียนทั้งโรงเรียนไม่เกิน 500 คน

โรงเรียนขนาดกลาง หมายถึง จำนวนนักเรียนทั้งโรงเรียนตั้งแต่ 501 ถึง 1,500 คน

โรงเรียนขนาดใหญ่ หมายถึง จำนวนนักเรียนทั้งโรงเรียนตั้งแต่ 1,501 ขึ้นไป

จากการสำรวจได้โรงเรียนที่มีกลุ่มประชากรตามขนาดโรงเรียนดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 : แสดงจำนวนโรงเรียนและประชากรผู้บริหาร หัวหน้าฝ่าย ครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามควบคู่สามัญจำแนกตามขนาดของโรงเรียน

ขนาดโรงเรียน	จำนวนโรงเรียนทั้งหมด	ผู้บริหาร(คน)	หัวหน้าฝ่าย(คน)	จำนวนประชากร (ครู)
ขนาดเล็ก	21	21	84	604
ขนาดกลาง	16	16	64	1,051
ขนาดใหญ่	4	4	16	1,168
รวม	41	41	164	2,823

ที่มา สำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดยะลา (ข้อมูล ปีการศึกษา 2558)

ขั้นที่ 3 กำหนดหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างในโรงเรียนแต่ละขนาด โดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วน (Proportional Stratified Random Sampling) ของประชากรในแต่ละขนาดของโรงเรียนและคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตร (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2558 : 19) ดังนี้

$$n_1 = \left(\frac{N_1}{N} \right) n$$

เมื่อ n_1 แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่างในแต่ละขนาดโรงเรียน
 N_1 แทน ขนาดของประชากรในแต่ละขนาดโรงเรียน
 N แทน ขนาดของประชากรทั้งหมด
 n แทน ขนาดกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

ตารางที่ 3 : แสดงจำนวนโรงเรียน ประชากร และจำนวนกลุ่มตัวอย่างในแต่ละขนาดของโรงเรียน

ขนาด โรงเรียน	จำนวนโรงเรียน ทั้งหมด	ผู้บริหาร (คน)	หัวหน้าฝ่าย (คน)	จำนวนประชากร (ครู)	จำนวนกลุ่ม ตัวอย่าง
ขนาดเล็ก	21	21	84	604	91
ขนาดกลาง	16	16	64	1,051	146
ขนาดใหญ่	4	4	16	1,168	153
รวม	41	41	164	2,823	390

3.2 แบบแผนการวิจัย

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้เป็นการดำเนินการวิจัยเชิงสำรวจ (Exploratory Research) ที่มุ่งศึกษาองค์ประกอบองค์การแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดยะลา โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องกลมกลืนขององค์ประกอบองค์การแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดยะลา และศึกษาระดับและเปรียบเทียบระดับ องค์การแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดยะลา ระหว่างโรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดใหญ่

3.3 เครื่องมือในการวิจัย

3.3.1 แบบของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล เป็นแบบสอบถามเพื่อประเมินองค์การแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดยะลา จำนวน 1 ฉบับ ซึ่งแบ่งออกเป็นสองตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ตำแหน่ง ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดของโรงเรียน เป็นข้อความแบบเลือกตอบ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับองค์การแห่งการเรียนรู้ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดยะลา ผู้วิจัยได้พัฒนามาจากความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของ (ศักดิ์มาฆ ปาโต, 2549 ; ณัฐกฤษ์ ชื่นชนะ, 2552 ; ณรงค์ หล้าวงศา, 2548 ; ประวิทย์ชัย อินทวิชัย, 2556 ; พรทิภา วันตา, 2553 ; พิมมณี ชาวลิต, 2553 ; ภัทรพร ไหลไพบูลย์, 2549 ; เมตตา เทพประทุน, 2551 ; ยารอ หะมะ, 2554 ; ศุภธภา อัครเจษฎากร, 2554 ; สิริกาญจน์ จิระสาคร, 2553 ; อุสาห์ เจียมจันทร์, 2549 และอับดุลลาเต๊ะ สาและ, 2554) ทั้งหมด 52 ข้อ แบ่งเป็น 5 ด้าน ดังต่อไปนี้

- 1) ความรอบรู้แห่งตน 10 ข้อ (ข้อ 1-10)
- 2) แบบแผนความคิดอ่าน 10 ข้อ (ข้อ 11-20)
- 3) การสร้างวิสัยทัศน์ร่วม 10 ข้อ (ข้อ 21-30)
- 4) การเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม 12 ข้อ (ข้อ 31-42)
- 5) การคิดเชิงระบบหรือการคิดอย่างเป็นระบบ 10 ข้อ (ข้อ 43-52)

มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า มี 5 ระดับซึ่งจะทำการวัดระดับความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดยะลา โดยมีความหมายของแต่ละระดับดังนี้

ระดับ 5	หมายถึง	มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด
ระดับ 4	หมายถึง	มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก
ระดับ 3	หมายถึง	มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง
ระดับ 2	หมายถึง	มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย
ระดับ 1	หมายถึง	มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3.3.2 วิธีการสร้างเครื่องมือ

วิธีสร้างเครื่องมือเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบสอบถามตามขั้นตอน ดังนี้ คือ

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

ขั้นที่ 1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับองค์การแห่งการเรียนรู้ มาเป็นแนวในการสร้างแบบสอบถาม

ขั้นที่ 2 กำหนดขอบเขตและโครงสร้างของแบบสอบถามเพื่อให้ครอบคลุมขอบเขตองค์ประกอบของความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม แล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ตรวจสอบและให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไข

ขั้นที่ 3 นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน เพื่อแก้ไขตรวจสอบพิจารณาหาความเที่ยงตรงตามเนื้อหาสาระของสิ่งที่ต้องการศึกษา โดยใช้ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับลักษณะเฉพาะกลุ่มพฤติกรรมนั้น และคัดเลือกเฉพาะข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป โดยนำเครื่องมือที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญแต่ละคน พิจารณาลงความเห็นและให้คะแนน(พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2540 : 116- 117) ดังนี้

- +1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นมีความสอดคล้อง
- 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นมีความสอดคล้อง
- 1 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นไม่มีความสอดคล้อง

จากนั้นพิจารณาผลการวิเคราะห์ความเที่ยงตรงตามเนื้อหาจากการประเมินของผู้เชี่ยวชาญ
 ขั้นที่ 4 นำแบบสอบถามไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาอีกครั้ง

ขั้นที่ 5 นำแบบสอบถามที่ได้ไปศึกษานำร่องกับกลุ่มตัวอย่างเพื่อการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ จำนวน 260 คน และหาค่าความเที่ยงของแบบสอบถาม(Reliability) โดยหาค่าความสอดคล้องภายในของแบบสอบถาม (internal consistency) ซึ่งผลของการทดสอบพบว่ามีความเที่ยง เท่ากับ .960

ขั้นที่ 6 ทำการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ เพื่อสำรวจองค์ประกอบขององค์การแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดยะลา มีวิธีการดังนี้

(1) นำข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างมาสกัดองค์ประกอบด้วยวิธีหาค่าองค์ประกอบหลัก (Principle Component Analisis) และนำองค์ประกอบที่มีค่าไอแกน(Eigenvalue) เกิน 1 ไปใช้หมุนแกนออร์โธกอนอล (Orthogonal) ด้วยวิธีวาริแมกซ์ (Varimax) โดยใช้เกณฑ์คัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ(Factor Loading) ตั้งแต่ .50 ขึ้นไป จำนวนตัวแปรในแต่ละองค์ประกอบต้องมีอย่างน้อย 3 ตัวแปรขึ้นไปจึงถือว่าเป็น 1 องค์ประกอบ และพิจารณาความหมายของข้อคำถามในแต่ละองค์ประกอบว่าสอดคล้องกับกรอบแนวคิดการวิจัยหรือไม่

(2) ตั้งชื่อองค์ประกอบขององค์การแห่งการเรียนรู้โดยพิจารณาจากข้อคำถามที่อยู่ในแต่ละองค์ประกอบ

(3) สร้างโมเดลสมมติฐานขององค์ประกอบขององค์การแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดยะลา

จากการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจดังกล่าวมาข้างต้นได้องค์ประกอบ 5 องค์ประกอบ ซึ่งได้แบบสอบถาม 39 ข้อ ดังนี้

- 1) ความรอบรู้แห่งตน 11 ข้อ (ข้อ 1-11)
- 2) แบบแผนความคิดอ่าน 11 ข้อ (ข้อ 12-22)
- 3) การสร้างวิสัยทัศน์ร่วม 6 ข้อ (ข้อ 23-28)
- 4) การเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม 6 ข้อ (ข้อ 29-34)
- 5) การคิดเชิงระบบหรือการคิดอย่างเป็นระบบ 5 ข้อ (ข้อ 35-39)

มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า มี 5 ระดับซึ่งจะทำการวัดระดับความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดยะลา โดยมีความหมายของแต่ละระดับดังนี้

ระดับ 5	หมายถึง	มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด
ระดับ 4	หมายถึง	มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก
ระดับ 3	หมายถึง	มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง
ระดับ 2	หมายถึง	มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย
ระดับ 1	หมายถึง	มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ตำแหน่ง ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดของโรงเรียน เป็นข้อความแบบเลือกตอบ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับองค์การแห่งการเรียนรู้ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดยะลา จะนำเสนอผลการวิเคราะห์ในลำดับถัดไป

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

3.5.1 ผู้วิจัยทำบันทึกข้อความถึงบัณฑิตวิทยาลัย วิทยาลัยอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลไปยังโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

3.5.2 ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองเพื่อสอบถามความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างแบบสอบถามทั้งหมดที่ได้ นำมาดำเนินการตามขั้นตอนการวิจัยต่อไป

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยมีขั้นตอนในการดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

3.5.1 วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามผู้บริหาร หัวหน้าฝ่ายและครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดยะลาที่ได้รับการปรับปรุงเครื่องมือจากการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามเกี่ยวกับองค์ประกอบองค์การแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดยะลา โดยมีขั้นตอนดังนี้

3.5.2 การวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาระดับองค์การแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดยะลา โดยหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยแบ่งช่วงของค่าตัวกลางเลขคณิต 5 กลุ่ม ในการแปลความหมายโดยใช้เกณฑ์ของบุญชม ศรีสะอาด(2535 : 100) ดังนี้ คือ

ค่าเฉลี่ย 4.51 - 5.00	หมายถึง	มีความคิดเห็นในระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.50	หมายถึง	มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก
ค่าเฉลี่ย 2.50 - 3.50	หมายถึง	มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50	หมายถึง	มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.50	หมายถึง	มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3.5.3 วิเคราะห์เปรียบเทียบขององค์การแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จำแนกตาม ตำแหน่งงาน ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และ ขนาดโรงเรียนโดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One – Way ANOVA) เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยทางสถิติ ทำการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยวิธีของ LSD

3.6 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ประมวลผลข้อมูลโดยการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยใช้สถิติตามหัวข้อการวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

- 1) สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล
 1. ค่าความถี่และค่าร้อยละ (Percentage)
 2. ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Arithmetic Mean)
 3. ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standdard Deviation)
 4. วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว f-test (One-Way, ANOVA)
- 2) สถิติที่ใช้หาคุณภาพเครื่องมือ
 1. ค่าความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity)
 2. ค่าความเชื่อมั่น (Riliability) ของแบบสอบถาม